

Фімяр С.В.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки, фінансів та обліку,
Приватний вищий навчальний заклад
«Європейський університет»*

Сімаков С.Г.

*аспірант,
Приватний вищий навчальний заклад
«Європейський університет»*

Шупер С.П.

*аспірант,
Приватний вищий навчальний заклад
«Європейський університет»*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-482-8-18>

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

На нашу думку фінансову безпеку необхідно розглядати, як стали основу або головну частину економічної безпеки країни. Безліч фінансових ринків та фінансових інститутів сформували в останні роки напрямки економічні розвитку як на національній економіці, так і її міжнародного рівня.

Розглядаючи та визначаючи концептуальні аспекти розвитку національної безпеки необхідно розглянути її концепції. У концепції національної безпеки [2, с. 29] розглядаються підходи до визначення дефініцій національної безпеки, що в свою чергу можна трактувати, як стан рівня захищеності усіх життєво важливих інтересів особистості (домогосподарства), суспільства в цілому та держави від впливу і натиску внутрішніх і зовнішніх загроз. У Законі України «Про національну безпеку» [3] дається наступне визначення поняття національна безпека, як захищеність життєво важливих інтересів як людини та громадянина, так і суспільства в поєднанні з державою, за якої забезпечуються стабільний або достатній розвиток суспільства,

своєчасне виявлення та знешкодження й нейтралізація реальних та потенційних загроз, в першу чергу національним інтересам у сферах правоохоронної діяльності, прикордонної діяльності та оборони, охорони здоров'я, освіти та науки, міграційної політики, науково-технічної та інноваційної політики, культурного розвитку населення, забезпечення свободи слова та інформаційної безпеки, соціальної політики та пенсійного забезпечення, ринку фінансових послуг, захисту прав власності, фондових ринків і обігу цінних паперів, податково-бюджетної та митної політики, торгівлі та підприємницької діяльності, ринку банківських послуг, інвестиційної політики, ревізійної діяльності, монетарної та валютної політики, захисту інформації, ліцензування, промисловості та сільського господарства, транспорту та зв'язку, інформаційних технологій, енергетики та енергозбереження, функціонування природних монополій, використання надр, земельних та водних ресурсів, корисних копалин, захисту екології і навколишнього природного середовища та інших сферах державного управління при виникненні негативних тенденцій до створення потенційних або реальних загроз національним інтересам.

Проблеми забезпечення безпеки різних рівнів та типів, як для суб'єктів підприємництва так і суспільства в цілому, і зокрема фінансової безпеки, є досить новими напрямком що всебічно розвивається та розробляється, в зв'язку з цим потрібна наукова та практична робота з приводу дослідження всього спектра проблематики, визначення дефініцій безпеки в цілому, зосередженні на економічній безпеці та фінансовій суб'єктів господарювання як однієї з найбільш важливих складових підсистем загальної економічної безпеки. Поняття фінансової безпеки, в умовах сьогодення повинно ототожнюватися з загальним поняттям безпеки (суспільства, країни, особистості), як на рівні національної безпеки, так і на рівні господарюючих суб'єктів або підприємств; фінансова безпека повинна входити у вигляді частки до поняття «економічна безпека господарюючого суб'єкта»; з іншого боку, вона має власне поняття, функції, структуру та зміст, який виділяє проблематику фінансової безпеки від інших складових, тобто видів безпеки.

Саме термін «безпека» який в науковій літературі з'явився і почав широко використовуватися у XII ст.[1 ,с. 35] первинно визначав спокійний стан суб'єкту дослідження, який вважав себе досить захищеним від будь-якого виду та типу небезпеки.

Під безпекою у багатьох словниках та енциклопедіях розуміють стан, при якому немає ніяких небезпечних станів, ніщо не загрожує. Тому, можна вважати, що зниження рівня загроз, в різних напрямках або їх відсутність це певний стан безпеки будь кого: особистості, суб'єкта суспільства та держави.

Зростання невизначеність та нестабільності в економічному житті країни, особливо під час військових дій на її території, створили нові загрози для економічної безпеки суспільства так і для фінансового сектора, що в свою чергу може призвести до криз для окремих осіб, підприємств та об'єднань, організацій і в цілому [4, с. 129].

Функціональний елементів економічна безпека характеризується різними рівнями, наприклад: на макрорівні найбільш часто ідентифіковані елементи: як фінанси, інвестиції, технології, промисловості та інше, а якщо говорити про мікрорівень, в їх склад входять такі компоненти до економічної безпеки, як персонал, майнові, господарсько-правові компоненти. Тобто можна зазначити, що і на макрорівні, і на мікрорівні – основною складовою елементу економічної безпеки є виступає підсистема або частка фінансової безпеки [1, с. 52].

Роль фінансової безпеки в забезпеченні економічної безпеки має на меті – використати його найефективнішим чином використовуючи фінансові можливості та фінансовий потоки для розвитку всіх видів діяльності та секторів безпеки, забезпечити стійке економічне зростання і збільшення рівня та якості життя населення.

Питань сфери економічної безпеки в більш широкому сенсі і у сенсі національної безпеки, які прямо так і опосередковано залежать від фінансовий безпеки [4, с. 129].

Економічна і фінансова безпеки мають тісний зв'язок між собою. З одного боку, можна розглядати несприятливі нормативно-законодавчі акти у сфері державних фінансів та неефективна бюджетна політика держави, що створює

передумови для виникнення внутрішніх загроз і ризиків для національної безпеки. А під іншим кутом ми бачимо, що при погіршенні ситуації в економічній сфері або національній безпеці може постраждати напрямок фінансової безпеки, що в свою чергу вплине на загально економічний рівень безпеки.

Література:

1. Марченко О.М., Пушак Я.Я., Ревак І.О. Фінансова безпека держави: навч. посібник. Львів, 2020. 356 с. URL: http://dSPACE.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2964/1/FinansovaBezpeka_30-04_2020.pdf
2. Полторак А.С. Теоретична концептуалізація фінансової безпеки держави. *Фінансовий простір*. 2020. № 4 (40). С.28–42. URL: <https://fp.cibs.ubs.edu.ua/index.php/fp/issue/view/40>
3. Про національну безпеку України. Закон України від 21.07. 2018. № 2469-V111 в ред. від 24.11.2021. Відомості Верховної Ради України від 03.08.2018. № 31. с. 5. ст. 41. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#top>
4. Фімяр С.В., Сімаков С.Г. Теоретичні основи забезпечення економічної безпеки діяльності банківських установ. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2024. Вип. 21. С. 127–132 DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2024.21.13>